

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία (ΧΑΕ) με ιδιαίτερη ικανοποίηση παρουσιάζει το πρώτο βιβλίο της νέας εκδοτικής της προσπάθειας, *Ηλεκτρονικές Εκδόσεις της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας (ΧΑΕ η-εκδόσεις)*, η οποία θα περιλαμβάνει πρωτότυπες επιστημονικές μονογραφίες και συλλογές μελετών για θέματα βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης και αρχαιολογίας. Η νέα αυτή σειρά εγκαινιάζεται με την πρωτοβουλία και τη συνεργασία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) ως πιλοτική δράση για την ενίσχυση νέων έγκριτων μονογραφιών ανοικτής πρόσβασης στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, στο πλαίσιο της πράξης «Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα Έρευνας και Τεχνολογίας / Κοινωνικά Δίκτυα – Περιεχόμενο Παραγόμενο από Χρήστες» (ΕΠΣΕΤ-ΚΔ, Υποέργο 1). Το έργο υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» (ΕΣΠΑ), με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και αποβλέπει στην ενίσχυση των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών.

Η νέα εκδοτική δραστηριότητα της ΧΑΕ, με τη συνεργασία και την υποστήριξη του ΕΚΤ, στοχεύει στην καθιέρωση υψηλής ποιότητας ηλεκτρονικών εκδόσεων που θα διατίθενται στο διαδίκτυο με ανοικτή πρόσβαση και συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας. Αυτές αφορούν τόσο το επιστημονικό και εκδοτικό τμήμα της παραγωγής (εκδοτικοί κανονισμοί, αξιολόγηση), όσο και το τεχνικό, το οποίο εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες της τεχνολογίας για να καταστήσει το βιβλίο και τα περιεχόμενά του διασυνδεδεμένα αντικείμενα στο διαδίκτυο (λ.χ. χρησιμοποιείται το σύστημα Chicago στις υποσημειώσεις, το οποίο επιτρέπει τη διασύνδεσή τους). Ταυτόχρονα οι *Ηλεκτρονικές Εκδόσεις (ΧΑΕ η-εκδόσεις)* θα δίνουν τη δυνατότητα ανοικτής πρόσβασης σε ήδη δημοσιευμένες και ψηφιοποιημένες μονογραφίες της ΧΑΕ. Για την υλοποίηση του πιλοτικού κατ' αρχάς προγράμματος εκφράζουμε ιδιαίτερες ευχαριστίες στη διευθύντρια του ΕΚΤ, δρα Εύη Σαχίνη, και στους συνεργάτες της, δρα Βικτωρία Τσουκαλά και δρα Αλέξανδρο Ναυπλιώτη, για την εμπιστοσύνη τους, την άποψη συνεργασία και την αποτελεσματικότητά τους.

Προσπλωμένα στο στόχο της ταχείας διάδοσης και εύκολης πρόσβασης στην επιστημονική γνώση, η ΧΑΕ, μια από τις παλαιότερες επιστημονικές εταιρείες της χώρας, που ιδρύθηκε το 1884, προέβη στη νέα αυτή εκδοτική δραστηριότητα. Με αυτό τον τρόπο συνεπικουρείται η τακτική ετήσια έκδοση του Δελτίου, το οποίο επίσης από το 2012 εκδίδεται και ηλεκτρονικά σε συνεργασία με το ΕΚΤ (www.deltionchae.org/), καθώς συνεχίζεται η δημοσίευση μονογραφιών σε ηλεκτρονική μορφή, σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα. Η νέα αυτή εκδοτική δράση θα λειτουργεί παράλληλα με τη σειρά *Τετράδια Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης*, στην οποία έχουν ήδη κυκλοφορήσει εννέα μονογραφίες και η οποία ελπίζουμε ότι θα εξακολουθήσει να εμπλουτίζεται.

Ως πρώτη μονογραφία της νέας ηλεκτρονικής σειράς της ΧΑΕ επιλέχθηκε, ύστερα από ανοικτή προκήρυξη και εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, η μονογραφία που συνέταξε η δρ Κωνσταντία Κεφαλά με τίτλο *Οι τοιχογραφίες του 13ου αιώνα στις εκκλησίες της Ρόδου*. Η μελέτη βραβεύτηκε το 2014 από τη ΧΑΕ με το βραβείο στη μνήμη Τίτου Παπαμαστοράκη. Στο βιβλίο η συγγραφέας παρουσιάζει ενδελεχώς και τεκμηριωμένα τη μνημειακή τέχνη της Ρόδου κατά την παραγόμενη περίοδο του 13ου αιώνα, την αξιολογεί σε σχέση με τη ζωγραφική στα υπόλοιπα Δωδεκάνησα, τη συσχετίζει με τις ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούν στο νησί και προβάλλει τους δεσμούς με την τέχνη της Νίκαιας και της Κωνσταντινούπολης παράλληλα με τη σταδιακή επικράτηση τοπικών επαρχιακών τάσεων.

Ευχαριστούμε θερμά τους ανώνυμους κριτές για την αξιολόγηση της μονογραφίας. Για την έγκαιρη προετοιμασία του ηλεκτρονικού βιβλίου υπό συνθήκες μεγάλης χρονικής πίεσης, την εξαιρετική συνεργασία και την αποτελεσματικότητα ευχαριστούμε θερμά τον γραφίστα κ. Σωτήρη Παπαδήμα και την επιμελήτρια του κειμένου κ. Χριστίνα Τζωρτζάκη-Μητροπούλου. Στην υλοποίηση του ηλεκτρονικού βιβλίου συνέβαλε καθοριστικά η δρ Ιωάννα Μπίθα, μέλος του Δ.Σ., την οποία επίσης ευχαριστούμε. Ευχαριστίες οφείλουμε στο Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης της Ακαδημίας Αθηνών και στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου για την παραχώρηση του μεγαλύτερου μέρους των φωτογραφιών.

Πιστεύουμε ότι η πρωτοτυπία και εγκυρότητα της έρευνας, η αξιολόγηση και η αυστηρή τήρηση των προδιαγραφών και των διαδικασιών έκδοσης θα εξασφαλίζουν την υψηλή ποιότητα των ηλεκτρονικών εκδόσεων της Εταιρείας. Ευχόμαστε και ελπίζουμε η νέα ηλεκτρονική σειρά, *Ηλεκτρονικές Εκδόσεις της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, να συνεχιστεί και να καθιερωθεί στο μέλλον, παράλληλα με την έντυπη σειρά των *Τετραδίων Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης*, ώστε να γίνεται ευρύτερα γνωστή και να αναδεικνύεται η πολύ σημαντική ελληνική επιστημονική παραγωγή.

Η Πρόεδρος της ΧΑΕ
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Γενική Γραμματέας της ΧΑΕ
Μαρία Παναγιωτίδη-Κεσίσογλου
Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών